

Rapport: Mangler i kritisk infrastruktur gjør Norge sårbart for krig og klimakriser

Kommunal Rapport 10.06.2025

Forfall av veier og jernbanenett og utdatert kraftsystem og vann- og avløpsnett er noe av det som gjør Norge sårbart for krig, kriser og klimaendringer.

Det slås fast i rapporten «Norges tilstand 2025», som defineres som en helsesjekk av Norges bygg- og infrastruktur. Der er 13 fagområder gjennomgått, med en karakter fra 1–5 for tilstand og en vurdering av fremtidsutsikt.

– Det går for sakte, er hovedkonklusjonen fra [Rådgivende Ingeniørers Forening \(RIF\)](#). Hovedbildet er at offentlige bygg og infrastruktur som får samfunnet til å fungere får rekordhøye investeringer, mens planlegging og bygging går for tregt, og ikke minst vedlikeholdes det for lite.

Økende forfall

Lavest tilstandskarakter i rapporten – 2 – får fylkesveier og jernbanenett. For fylkesveiene er fremtidsutsiktene i tillegg svært dårlige: Veinettet er preget av økende forfall. Hele 40 prosent av veinettet har dårlig eller svært dårlig dekkekvalitet, og 8 prosent har fortsatt grusdekke. Jernbanen har ikke blitt bedre, til tross for rekordhøye investeringer de siste årene.

– Deler av infrastrukturen er i svært dårlig teknisk stand, og vedlikeholdsetterslepet vokser, skriver ekspertene om jernbanen.

7 av 13 områder får tilstandsgrad 3, mens fire får tilstandsgrad 4. For disse er imidlertid framtidsutsiktene labre, som for energiproduksjon og -distribusjon.

Totalt er det estimert at det vil koste Norge opp mot 3300 milliarder kroner å oppgradere de 13 områdene til nivå 4. Av dette er over halvparten behov for oppgradering av riks- og fylkesveier.

Sykehusene karrer seg til en svak tilstandskarakter 3 og rød pil rett ned for fremtidsutsikt. Norske sykehusbygg vil bli gradvis dårligere fram mot 2035, dersom det ikke bevilges ekstra midler. Allerede nå har 47 prosent av bygningsmassen utilfredsstillende teknisk tilstand, og 11 prosent er i svært dårlig stand.

Når krisen rammer

Allerede i april slo RIF alarm om hovedfunnene: Store mangler ved veier, bygg og kraftsystem gjør Norge sårbart for kriser og klimaendringer. Et ekspertutvalg la fram hovedfunnene.

– Europa og Norge ruster opp, og da må den helt grunnleggende infrastrukturen være høyt prioritert, uttalte administrerende direktør Liv Kari Skudal Hansteen i RIF da. I tillegg til et skrantende vei- og jernbanenett er Norges største risikoområder et vann- og avløpsnett på bristepunktet etter tiår med forsømmelse og vedlikeholdsetterslep og et underdimensjonert kraftsystem.

Totalt sett gjør dette Norge sårbart i møte med krig, kriser og klimaendringer, som vi må være forberedt på, ifølge RIF.

«Når krisen rammer, er det veier, jernbane, sykehus, skoler og strømnnett som gjør det mulig å hjelpe, varsle, forflytte, redde og forsvare. Og når infrastrukturen holder – fungerer også samfunnet ellers», skriver RIF.